Wuduâ€™a

Description

Akka lugaatti wuduâ€™uni jecha wadaaâ€™ah jedhu irraa kan fudhatameedha. Wadaaâ€™ah jechuun qulqullinnaa fi bareedinna. Akka shariâ€™aatti wuduâ€™a jechuun kutaalee qaamaa afran qulqulleessuuf bishaan fayyadamuudha. Kutaaleen qaamaa kunniinis: fuula, harka lamaan, mataa fi miila lamaan.

Hukmiin wuduâ€™aa nama salaataa fi wanta wuduâ€™a barbaachisuu hojjachu fedhe irratti waajiba (dirqama). Wuduâ€™uni dirqama taâ€™uu ragaalee agarsiisan keessaa:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قُمۡتُمۡ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغۡسِلُواْ وُجُوهَكُمۡ
وَأَيۡدِيَكُمۡ إِلَى ٱلۡمَرَافِقِ وَٱمۡسَحُواْ بِرُءُوسِكُمۡ وَأَرۡجُلَكُمۡ إِلَى ٱلۡكَعۡبَيۡنِ﴾

â€œYaa warra amantan! Yommuu gara salaataa kaatan, fuula keessan, harka keessan hanga ciqileetti dhiqaa. Mataa keessanis haxaawaa, miila keessanis hanga koronyootti (kiyyootti) [dhiqaa].â€• Suuratu Al-Maaâ€™idah 5:6

Ergamaan Rabbiis (sallallahu aleyh wassallam) akkana jedhanii jiru: â€œ**Rabbiin salaata xahaaraa malee hin qeebaluâ€¦**â€• Sahiih Muslim 224

Ammas ni jedhan: â€œ**Rabbiin nama hadasa raawwate (fincaaâ€™e ykn sagaraa bahe ykn dhuufe) irraa salaata hin qeebalu hanga wuduâ€™atutti malee.**â€• Sahiih Muslim 223

Kana ilaalchisee Muslimoota irraa eenyullee wal hin dhabne. Kanaafu, wuduâ€™uni karaa godhamuun Qurâ€™aanan, Sunnah fi ijmaaâ€™an mirkanaaâ€™e jiraa jechuudha.

Faydaalee Wuduâ€™aa keessaa garii:
1-Wuduâ€™uni walakkaa iimaanaa akka taâ€™etti ilaallama: akkuma hadiisa Abi Maalik Al-Ashaâ€™aariyy gabaase keessatti dhufe: Ergamaan Rabbii (sallallahu aleyh wassallam) akkana jedhan: â€œ**Qulqullinni walakkaa iimaanatiâ€¦**â€• Sahiih Muslim 223

2-Wuduâ€™uni dilii (cubbuu) xixxiqoo ni haxaawa- Abu Hureyraan akka gabaasetti Ergamaan Rabbii (sallallahu aleyh wassallam) akkana jedhan: **â€œYommuu Muslimni yookiin Muâ€™minni wuduâ€™atu, fuula isaa dhiqatu, cubbuun inni ilaale hundi fuula isaa irraa bishaan ykn copha bishaanii dhumaa waliin bahu. Yommuu harka isaa lamaan dhiqatu, cubbuun harki isaa qabe hundi bishaan ykn copha bishaanii dhumaa waliin bahu. Yommuu miila isaa lamaan dhiqatu cubbuun miilti isaa itti deemte hundi bishaan waliin ykn copha bishaanii dhumaa waliin bahu,**

hanga badii irraa qulqulluu taâ€™utti.â€• Sahiih Muslim 244

Hadiisa Usmaan gabaase keessatti: Ergamaan Rabbii (sallallahu aleyh wassallam) akkana jedhan: **Namni wuduâ€™a akka kiyyaa kanatti wuduâ€™atee ergasii osoo nafsee isaatti homaa hin hasaasin rakaâ€™aa lamaa salaate, dilii (cubbuu) isaa irraa wanti darbe isaaf araaramama.**â€• Sahiih Muslim 226, Sahiih Al-Bukhaari 6433

3-Wuduâ€™uni sadarka gabricha olkaasa- Abu Hureyraan akka gabaasetti Nabiyyiin (SAW) akkana jedhan: â€œ**Wanta Rabbiin dilii ittiin haxaawu fi sadarkaalee ittiin olkaasu isinitti agarsiisuu?**â€• Isaanis (sahaabonnis) ni jedhan: â€œEeyyen, Yaa Ergamaa Rabbii!â€• Nabiyyinis ni jedhan: â€œ**Haala ulfaataa keessatti wuduâ€™a bareechisuu fi guutuu, gara masjiidaa tarkaanfi baayâ€™isuu, salaata booda salaata biraa eegudha. Suni ribaaxa (qabannaa cimaadha).**â€• Sahiih Muslim 251

4-Wuduâ€™unni karaa gara Jannataatti nama geessudha- Abu Hureeyraan (RA) akka gabaasetti Nabiyyiin (SAW) Bilaaliin akkana jedhan: Yaa Bilaal! Hojii hundarra gaarii Islaama keessatti hojjatte mee natti himi, ani Jannata keessatti sagalee kophee keeti fuuldura kiyyatti dhagayee jira waan taâ€™eef.â€• Innis ni jedhe, â€œNa biratti hojii hundarra gatii qaba jedhee yaadu hin hojjanne hojii kana yoo taâ€™e malee: saâ€™aati halkanii ykn guyyaa keessatti hin wuduâ€™adhu wuduâ€™a kanaan hanga naaf katabame kan salaatu yoo taâ€™e malee.â€• Sahiih Al-Bukhaari 1149

Uqbah ibn Aamir akka gabaasetti, Ergamaan Rabbii (sallallahu aleyh wassallam) akkana jedhan: â€œNamni wuduâ€™atee wuduâ€™a isaa bareechisee ergasii qalbii fi fuula isaatiin itti garagalee rakaâ€™a lama salaate, Jannani isaaf dirqama taate.â€• Sahiih Muslim 234

Akkaataa wuduâ€™aa kutaa itti aanu keessatti ni ilaalla. In sha Allah.

Date Created
November 1, 2020
Author
admin